

การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับความล้มพันธ์ภายในครอบครัวและการปฏิบัติเกี่ยวกับ
การเลี้ยงดูบุตรระหว่างบิดา มารดา กับผู้ปวยวัยรุ่นในโรงพยาบาลจิตเวช

นาง โกล่ม เศรษฐาวงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-505-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15552

11๑๓๑๑๑๑๑

A COMPARISON OF THE PERCEPTION OF FAMILY RELATIONSHIP AND CHILD
REARING PRACTICE BETWEEN PARENTS AND PSYCHIATRIC ADOLESCENTS
IN PSYCHIATRIC HOSPITALS

MRS. KOSUM SERSTHAWONG

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION

DEPARTMENT OF NURSING EDUCATION GRADUATE SCHOOL

CHULALONGKORN UNIVERSITY

1989

ISBN 974-576-505-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการปฏิบัติ
เกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร ระหว่างบิดา มารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นในโรงพยาบาล
จิตเวช

โดย นาง โกล่อม เศรษฐาวงศ์

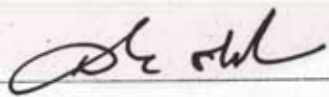
ภาควิชา พยาบาลศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยจับคู่เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต.

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์.

ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมคิด รักษาสัตย์)

กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์)

กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ติเรก ศรีสุโข)

โกสม เศรษฐาวงศ์ : การเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นในโรงพยาบาลจิตเวช (A COMPARISON OF THE PERCEPTION OF FAMILY RELATIONSHIP AND CHILD REARING PRACTICE BETWEEN PARENTS AND PSYCHIATRIC ADOLESCENTS IN PSYCHIATRIC HOSPITALS) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จินตนา ภูณิพันธุ์, 213 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นในโรงพยาบาลจิตเวช กลุ่มตัวอย่างประชากรคือผู้ป่วยวัยรุ่นที่เข้ามารับการตรวจรักษาในโรงพยาบาลจิตเวช และบิดามารดาของผู้ป่วยวัยรุ่นจำนวนรวม 340 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่เมื่อจำแนกตามอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส ลักษณะโครงสร้างของครอบครัวของบิดามารดาที่ต่างกัน พบว่าค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะเศรษฐกิจของบิดามารดา พบว่าค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านส่งเสริมพัฒนาการระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ ฐานะเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส ลักษณะโครงสร้างของครอบครัวของบิดามารดา พบว่า ค่าเฉลี่ยการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านส่งเสริมสุขภาพจิตระหว่างบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านส่งเสริมพัฒนาการ และสุขภาพจิตของวัยรุ่นที่มีเพศ อายุ อาชีพ รายได้ ลำดับการเกิด และการวินิจฉัยโรค แตกต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาและลักษณะโครงสร้างครอบครัว พบว่า ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านส่งเสริมสุขภาพจิต แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อจำแนกตามระยะเวลาที่ป่วย พบว่า ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต *โกสม เศรษฐาวงศ์*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *จินตนา ภูณิพันธุ์*

KOSUM SERSTHAWONG : A COMPARISON OF THE PERCEPTION OF FAMILY RELATIONSHIP AND CHILD REARING PRACTICE BETWEEN PARENTS AND PSYCHIATRIC ADOLESCENTS IN PSYCHIATRIC HOSPITALS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. JINTANA YUNIBHAND, Ph.D., 213 pp.

The purposes of this thesis were to compare the perception of family relationship and child rearing practice between parents and psychiatric adolescents in psychiatric hospitals. The population were 340 psychiatric adolescents and their parents. Research instruments were interviewing questionnaires.

The major findings were as followed :

1. There was no significant difference between the mean of the perception of family relationship and child rearing practice of parents and psychiatric adolescents. Considering the occupation, socioeconomic status, marriage status and family structure of the parents, there were significant differences at the .05 level between the means of the perception of family relations of the psychiatric adolescents and their parents. Also, there were significant differences at the .05 level between the means of the perception of the childrearing practice in the aspects of promotion of child development of parents and adolescents when differentiated the perception by the education level, occupation and socioeconomic status of the parents. In addition, there were significant differences at the .05 level between the means of the perception of childrearing practice in the aspect of promotion of mental health of parents and adolescents when differentiated the perception by the education level, occupation, socioeconomic status, marriage status and family structure of the parents.

2. There were no significant differences between the means of the perception of family relation and childrearing practice between adolescents with different sex, age, occupation, income, number of birth and medical diagnosis. However, there were significant differences at the .05 level between the means of the perception of family relation and childrearing practice in the aspect of promotion of mental health of adolescents who were different in education level and family structure. In addition, there was a significant difference at the .05 level between the mean of family relation of adolescents who were different in the length of illness.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาพยาบาลศึกษา.....
สาขาวิชาการนรีเวชกรรม.....
ปีการศึกษา2531.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาอย่างดียิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ชุณิพันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนให้กำลังใจด้วยดีมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดิเรก ศรีสุโข อาจารย์สำราญ มีนัง ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัย และคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้อำนวยการ หัวหน้าพยาบาล พยาบาลประจำการ โรงพยาบาลสมเด็จพระยา โรงพยาบาลสวนปรุง โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่น โรงพยาบาลประสาทสงขลา ที่ให้ความกรุณาเอื้อเฟื้อสถานที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี และคุณวัลลภา ศษภักดี ที่ให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และขอขอบคุณ พ.ต.สุจิต เศรษฐาวงค์ เด็กหญิง ชวิญชนก เศรษฐาวงค์ เด็กหญิง มณีนิตย์ เศรษฐาวงค์ และทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

โกสุม เศรษฐาวงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ปัญหาของการวิจัย	5
แนวเหตุผลและสมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	12
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
3 วิธีดำเนินการวิจัย	87
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	87
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	89
การเก็บรวบรวมข้อมูล	95
การวิเคราะห์ข้อมูล	96
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	100
5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล และข้อเสนอแนะ	140
สรุปผลการวิจัย	144
อภิปรายผลการวิจัย	148

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	160
ภาคผนวก	170
ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	176
ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	177
ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	179
ประวัติผู้เขียน	213

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. โรงพยาบาลและกลุ่มตัวอย่าง	88
2. ค่าความเที่ยงที่ได้จากการทดลอง ใช้แบบสัมภาษณ์	94
3. ค่าความเที่ยงที่ได้จากการใช้แบบสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างจริง	95
4. จำนวนและร้อยละของผู้ป่วย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ	101
5. จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยวัยรุ่นจำแนกตามรายได้ และสิ่งเสพติด	102
6. จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยวัยรุ่นจำแนกตามลำดับที่เกิด ระยะเวลาเจ็บป่วย การวินิจฉัยโรค	103
7. จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยวัยรุ่นจำแนกตามลักษณะ การอยู่อาศัย วัยเด็กอาศัยอยู่กับใคร ปัจจุบันอาศัยอยู่กับใคร	104
8. จำนวนและร้อยละของบิดามารดาจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ	105
9. จำนวนและร้อยละของบิดามารดาจำแนกตามเพศ ฐานะเศรษฐกิจ สถานภาพการสมรส	106
10. จำนวนและร้อยละของบิดามารดาจำแนกตามขนาดและลักษณะของครอบครัว ...	107
11. จำนวนและร้อยละของบิดามารดาจำแนกตามประวัติการเจ็บป่วยทางจิตใน- ครอบครัว และสิ่งเสพติด	108
12. คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของการรับรู้เกี่ยวกับความ- สัมพันธ์ภายในครอบครัวของบิดาหรือมารดา กับผู้ป่วยวัยรุ่น	109
13. คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับ การเลี้ยงดูบุตร เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของบิดาหรือมารดากับผู้ป่วยวัยรุ่น	111
14. คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับ การเลี้ยงดูบุตร ในด้านสุขภาพจิตของบิดาหรือมารดากับผู้ป่วยวัยรุ่น	114
15. คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของการรับรู้ความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัวของบิดาหรือมารดากับผู้ป่วยวัยรุ่น จำแนกตามภูมิลำเนาของบิดามารดา...	117

16.	คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านการส่งเสริมพัฒนาการของบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นจำแนกตามภูมิหลังของบิดามารดา	119
17.	คะแนนเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่ของการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านการส่งเสริมสุขภาพจิต ของบิดามารดากับผู้ป่วยวัยรุ่นจำแนกตามภูมิหลังของบิดามารดา	121
18.	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของการรับรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัวของผู้ป่วยวัยรุ่น จำแนกตามเพศ โดยส่วนรวมและรายข้อ	123
19.	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านการส่งเสริมพัฒนาการของผู้ป่วยวัยรุ่น จำแนกตามเพศ โดยส่วนรวมและรายข้อ	125
20.	คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของการรับรู้การปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรด้านการส่งเสริมสุขภาพจิตของผู้ป่วยวัยรุ่น จำแนกตามเพศ โดยส่วนรวมและรายข้อ	128
21.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามอายุ	131
22.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามระดับการศึกษา	132
23.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามอาชีพ	133

24.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามรายได้	134
25.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามลำดับการเกิด	135
26.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามลักษณะโครงสร้างของครอบครัว	136
27.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามระยะเวลาที่เจ็บป่วย	138
28.	วิเคราะห์ เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยวัยรุ่นที่มีปัญหาสุขภาพจิตเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว และการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตร จำแนกตามการวินิจฉัยโรค	139